

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdankih, in sicer: vsak torek in petek, izdaja za Gorice opoldne, izdaja za deželo pa ob 4. uri popoldne, in stane z „Gospodarskim Listom“ in s kako drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejemanu ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto gld. 6.—
 pol leta 3.—
 četrt leta 1-50
 Posamične številke stanejo 6 kr.

Naročnino sprejema upravištvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ trikrat mesečno in stane vse leto gld. 1-20.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Nanski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Izdaja za deželo).

Uredništvo in odpravištvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v II. nadstr. zdej. — Urednik sprejema stranke vsak dan od 11. do 12. ure popoldne.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
 Naročnina, reklamacije in druge reči, katero ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

Naplačani pisem ne sprejema ne uredništvo ne upravištvo.

Oglašil in poslanice
 se računajo po petit-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglasje je plačati loco Gorice.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katera izhaja mesečno v slopičih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsletno 1 gld. 80 kr. — Oglašil v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petit-vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. —>>> Bog in narod! <<<< „Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Kmpotič) tiska in zal.

Rojaki!

Kupujte le pri svojih semišljenikih!
 Malagajte denar te v svoje denarne zavode!
 Spominjajte se povsod svojih učnih zavodov!

Zaplemba.

Ves prvi odstavek, uvodnega članka nam je bil zaplenjen. V njem je bilo govora o grofu Thunu in zmagi lahonsko-rdeče zveze v Trstu nad državno in cerkveno avtoriteto. Ta zaplemba nam je naredila izdatno škodo, ker je redarstvo pobralo vse iztise obeh izdaj.

Dne 20. t. m. se odpre zopet državna zbornica in grof Thun vstopi vanjo skoro prepričan, da je redno delovanje v državnem zboru nadalje nemogoče. Nadeja se mogoče še malo, da se mu posreči pridobiti zbornico za to, da izvoli poseben jezikovni odsek, vsled česar bi odvrnil opozicijske stranke od oviranja v rednem poslovanju državnega zbora. Jezikovno vprašanje bi bilo polisnjeno v ozadje in negotbeni ter budgetni provizorij bi se dal lepim potom dognati. Toda če pride sploh do takega jezikovnega odseka, je veliko vprašanje, ker nemški radikali nočejo nič slišati o kakem takem jezikovnem odseku. Nemški radikali pa imajo velik upliv med nemskim narodom sploh, pridobili so si ga

z vpitjem in krikom, da bje Nemcem v Avstriji zadnja ura, ako se ne reši jezikovno vprašanje v tem smislu, da se proglašajo nemščina edinim državnim jezikom. Porabili so tudi velikonočne počitnice v svojo svrhu in dosegli so uspeh. Nemski narod stoji skoro ves na njih strani in radikalcem je tako mogoče strahovali poslance drugih nemških strank.

Nezadovoljnost s sedanjim položajem pa je splošna in ministerski predsednik ne stori nič, da bi obvaroval zbornico preteče krize. Hotel si je pač ustanoviti posebno „srednjo stranko“, katero bi bil sestavil iz raznih sedanjih strank, ali tega ni dosegel in tudi ne bo, ker nikdo prav ne zaupa grofu Thunu. Sedanjemu ustavnemu življenju potekajo ure, smrt se mu bliža in skoro nastopi absolutizem? Birokracija bi potem najlepše cvetela, kar bi bilo za Slovane sploh od velike škode. Ali če tudi pride, mi se je ne hojimo in na Goriškem bi jej že znali pokazati, da nas malo plaši, tako da bi si to zapomnila za vedno.

Socijalno in gospodarsko vprašanje.

III.

Kmetijstvo, oziroma poljedelstvo je podlaga vsemu človeškemu blagostanju. Bolj ko je v kateri deželi ali državi napredovalo kmetijstvo, bolj premožni, bolj omikani so njeni prebivalci. Recimo, da bi danes nihče več ne obdeloval zemlje, kaj bi postalo iz človeškega rodu? Iz tega pa sledi, da najvažnejši, najpotrebnejši stan v vsakem narodu in vsaki državi, sploh v človeški družbi, je kmetijski stan. Poljedelstvo je podlaga blagostanja vseh drugih stanov, kateri so se vsi razvili iz kmetijskega stanu, vsled napredujoče omike in iz te izvira večjih človeških potreb. Zakaj če tudi ta nauk nikako ni utemeljen, je vendar nastala že nekaka dognana, da omikan človek se ne more zadovoljiti s takimi življenjskimi potrebami, kakor priprost, romikan delavec in kmet. Bolj ko je kateri narod napredoval, večje so njegove potrebe. Čim nižja je omika katerega ljudstva, tem priprostejše je njegove življenje, manjše njegove potrebe. Dokler na svetu še ni bil vsaki košček zemlje napolnjen, je bilo ljudem lahko poiskati si

novih zemljišč, ne da bi jim bilo treba premeniti svojih življenjskih običajev. Bolj pa ko se je množil človeški rod, bolj je nastajala potreba, da so posamezniki iskali po novih življenjskih virih. Čim bolj se je kateri narod množil, bolj so se razvijali posamezni stanovi v njem. Iz tega se je razvila polagoma sedanja človeška družba, in vsled predpravice, katere uživajo eni, ter vsled krivice, katere se gode drugim stanovom, je nastalo družabno ali socijalno vprašanje našega časa. Kako se je razvijal človeški rod, ali boljše človeška družba v njem, vidimo prav lahko še danes pri raznih narodih Afrike in Avstralije. Tam so narodi, ki so se udani kanibalizmu, narodi, kateri sicer ne jedo več človeškega mesa, pa se niso še povzpeli do večje omike, taki, kateri že obdelujejo zemljo, a v najprimitivnejši obliki, in pri teh vidimo tudi že razne rokodelce i. t. d. Ako bi dalje pozvedavali, razmotrivali, zakaj je kak narod bolj omikan nego drugi, bi prišli gotovo do zaključka, da je dotično ljudstvo lotilo poljedelstva zato, ker se v mejah svoje dežele ni moglo več preživljati z lovom. Kakor hitro pa se je narod lotil poljedelstva, je kazala potreba, ali boljše učila je sila, da so se začeli posamezniki pečati z raznimi rokodelstvi, in to v prvi vrsti z izdelovanjem orodja za obdelovanje zemlje . . . Iz teh se so polagoma razvile druge obrtnije i. t. d., dokler ni človeški rod dosegel na današnje stopinje omike. Iz vsega tu navedenega je jasno, da omika ni človeštvu v nikak luksus, ampak le naravna posledica iz množičnega se človeštva izviraajočih potreb. Iz tega pa je tudi jasno, da je omika koristna vsakemu posameznemu človeku, a neobhvatno potrebna skupnemu človeštvu. Tu mi pride nehote na misel izrek nekega ameriškega pisatelja, da je omika koristna, dokler ni obča last. Ta izrek pravi, da je omika koristna do neke gotove meje, ko bi pa omika postala obča last, ne bi bil — po sedaj vladajočih nazorih — nihče več za fizično delo in človeški rod bi moral poginiti. To, da človeški rod napreduje do vedno višje omike, izvira iz dejanske potrebe, da se pa z napredujočim človeštvom množe tudi njegove potrebe, je posledica človeške mehkužnosti. Zato se povsem strinjam s Tolstojem, da človeštvo se mora podati nazaj v prvotno,

priprosto življenje. (To pa je takisto nemogoče, kakor ko bi zahtevali, naj se obrne Soča zopet nazaj v Trento! Tolstoj je velik . . . ali ne radi takih nazorov! Uredni.) V človeški družbi se v nobeni zgodovinski dobi ni bilo, kakor bi imelo biti, vendar še nikdar človeštvo ni prestalo take katastrofe, kakršni se bliža ravno zdaj. O nekem rimskem senatorju čitamo, da so ga dobili odposlanci nekega vzhodnega kralja, ki je za ognjiščem repo lupil. Dandanes bi smatral kaj takega vsak župan in vsak starašina svojemu stanu neprimerno. Mej gorenjimi desetlisočimi se smatra sploh vsako delo neprimerno, mej omikanci se smatra vsako fizično delo za poniževalno, in menda bi bilo težko najti omikance, kateri bi raje ne umrl za lakoto, nego se lotil kakega fizičnega dela. Kakor se pa smatra mej prvimi sploh vsako, mej slednjimi pa vsako fizično delo za poniževalno, tako se smatra mej industrijskimi delavci vsako kmetijsko za sramotno. Iz tega pa sledi, da je na eni strani vedno večje število onih, kateri so potrebni človeški družbi toliko, kakor peto kolo pri vozu, na drugi strani pa je število onih, kateri bi se imeli pečati z duševnim delom, prenapolnjeno, dočim se manjša število kmetijskih delavcev. Ti se izseljujejo bolj in bolj v mesta in k velikim industrijskim podjetjem. Posledica tega pa je, da je zemlja vedno slabše obdelana, a človeštvo potrebuje ravno toliko, kakor poprej. Ker je pa delavcev (kmetijskih) vedno manjše, je pridelkov tudi vedno manjše. Naravno je torej, da, če pojde tako naprej, mora nastati glede na to, kar človeštvo potrebuje in kar od zemlje prejema, primankljaj. Z drugimi besedami bi se dalo povedati, da je človeštvo s svojim sedanjim razvojem podobno družini, v katero se je naselila bolezen. V taki družini je vedno več onih, kateri ne morejo več služiti, dohodki so torej vedno manjši, a stroški ostanejo isti, da še večji. Ker se torej stroški ne morejo več pokriti z dohodki, je treba načeti slučajno glavnico, če, ali pa ko te ni več, nastane bankerot! In sedaj nastane vprašanje. Zakaj se vrši takorekoč epidemično izseljevanje z dežele v mesta? Kje iskati vzroka tej žalostni prikazni zadnjega polstoletja?

— 31 —

BEN-HUR.

Roman iz časov Kristusovih.

ANGLEŠKI SPISAL LUDVIK WALLACE.

Poslov. Podravski.

(Dalje).

ČETRТА KNJIGA.

III.

Prevvara.

Drugo jutro se je dal mladi Izraelce odvesti v Simonidesovo hišo.

Bila je to stavba iz sivega, neobsekanega kamenja, oprta ob steber mosta. V prednjem delu je držalo dvoje vrat v sklanjšice, skozi jedne so donašali, skozi druge pa odnašali zaboje. Z debelimi mrežami zavarovani predori v zidu, visoko pod streho, so služili za okna.

Na prostoru pred hišo je ležalo nako-pičeno mnogo blaga, katero so si sužnji nakladali na hrbet. Pod mostom je stalo zsidrano mnogo ladij in na vseh so plapolali žolti praporečki.

Ben-Hur, zatopljen v svoje misli, ni slišal trušca, ni videl kipečega gibanja. Še sedaj, ko je bil že tako blizu uresničenja svojih sanj, ga je napadal dvom. Ali bo pa Simonides hotel priznati ter povedati, da je

bil suženj njegovega očeta? On, človek tako premišljen in brezidvomno sebičen, bi se imel prostovoljno odreči bogastvu, žezlu trgovine, katero je vsemogočno držal v svojih rokah? Ne, nikdar!

„Čemu pa tudi grem k njeram?“ je vprašal sam sebe. „Mar mi naj porečem: Moj suženj si, daj mi vse, kar imaš, tudi samega sebe?“

Sama misel na to se mu je zdela bedasta v tem poslednjem trenutku. A vendar se je tolažil s svojo pravico; nadeja se ni dala tako lahko pregnati iz mladega srca.

Ako je to, kar je slišal, bila resnica, je bil Simonides z vsemi svojim neštevilihim bogastvom vred njegova last. Za bogastvo se Ben-Hur povsem ni brigal. Ko bi vedel, da sebičnost zapira usta trgovcu, rekel bi brez obotavljanja:

„Povej mi, kar veš o moji materi in Tirzi, in dam ti svobodo ter računov niti ne bom tirjal od tebe.“

Ojačivši se na ta način, je pogumno prestopil prag. Notranjost poslopja je bilo skladišče prerazličnega blaga. Pri luči, obešeni na steni, so sužnji odvijali tovore ter urejevali blago. Mladenič se je moral drenjati mimo skladišč, dragocenih tkanin, mimo duhtočih zelišč in nasipov žita.

Ali bi res ta človek, ki je tako stra-

hovito bogat, imel biti nekaj preprost suženj? Ne, to je brzokone upnik hiše Huron . . .

„Česa želiš?“ vpraša, pristopivši k Ben-Huru, jeden izmed služabnikov.

„Hočem govoriti s Simonidesom, trgovcem.“

„Pojdj za menoj!“

Po krivih stezah, ki so ostale med zavoji, sta dospela naposled do stopnic, ki so držale na streho; na tej strehi je bila druga, manjša hišica, izpostavljena vetru, pilajočemu od vzhodne strani mosta.

Od pročelja se ta hišica niti ni videla; ni imela oken; samo jedne duri so držale v njeno notranjost. Obkoljevali so jo narožniki, pokriti z zelenimi cvetkami in rastlinstvom. Gredoč skozi temni hodnik, sta na njega koncu obstala pred na pol zagrneno zaveso.

Spremljevalec reče:

„Neki tujec hoče govoriti z našim gospodarjem.“

Na to odgovori zvoneč glas:

„V imenu božjem, naj vstopi.“

Ben-Hur stopi v prostorno sobano, prepreženo s prižasto preprogo. Razun gizdave oprave se je nahajalo ob njeni steni celo skladišče knjig in računov, kar je kazalo, da se je v to samoto prik. vda vsemogočna trgovina.

V sobi je bilo samo dvoje oseb; na

naslonjaču z visokim slonilom, zapažen z vajsnicami, je sedel možak, zdej za njim pa je stala mlada deklica.

Na prikazen teh dveh ljudi je Ben-Huru kri posiloma šinila v glavo; nizko se je priklonil, ne samo vsled spoštovanja, marveč radi tega, da skrije svoje ganjle. Pre-magavši se čez nekaj časa, reče:

„Ako si ti trgovec Simonides, žid, naj bo mir Boga našega očeta, Abrahama, s teboj in s tvojimi!“ dodaj, obrnivši se k deklici.

„Jaz sem Simonides, o katerem govoriš, rojen žid“, odvrne kupec s krepkim in zvočnim glasom. „Vračam ti tvoj pozdrav ter prosim, da mi pojasniš, kak gost je prestopil prag moje hiše.“

Ben-Hur se pozorno razgleda.

Na naslonjaču med vajsnicami je ležalo nekako telo brez podobe, pokrito s temno, svilnato obleko. Nad temi, na tezalnici zdobljenimi ramani je kraljevala glava, dostojna cesarja-zmagovalca, ali moža visokega stanu. Beli lasje so se mu vsipavali na bele obrvi; v tej obleki so se oči zdele še črneje. Bledo lice je bilo, zlasti okrog ust, pokrito z mrežo drobnih gub. Bilo je to obličje človeka, ki bi naklonil poprej svet po svoji volji, nego bi se mu sam podvrget, človeka, ki je bil pripravljen poprej umreti na tezalnici, nego le enkrat zastokati ali izreči be-

DOPISI.

Iz Ozeljana. — Minula je Velika noč. Po vstajenju Gospodovem se zdi človeku kot bi se mu vrata v boljše bodočnost odpirala; posebno mi Slovenci željno pričakujemo milejše usode. Boljšo prihodnost si moremo sami pripraviti, ali moramo si v prvi vrsti sami sebi pomagati znati. Naše ljudstvo se še premalo zaveda. Poznam namreč ljudi, ki so neodvisni od ptujih trgovcev, ali vendar jih podpirajo, pa zdi se mi, da samo zato, ker so jim naši trgovci v Gorici predaleč!

Pesek, o katerem sem zadnjič govoril, je nekatere ozeljske radikalce močno razburil — nič ne de, se jim že živci pomirijo. Oni trdijo, da se je pesek porabil za most čez Ozeljanski pot! Pesek, to je malenkost!

Ha, kaki filozofi so vam neki Ozeljanci! Takega pokopališča, kot je naše, se ne vidi daleč na okrog, gotovo ne, ker druga pokopališča imajo križ, a naše se ne more z njim ponasati. Hvala Bogu, da raste bršljan, ki veže še ostalo zidovje! Pa kaj še, ko pridejo cigani v našo vas, se kar tam utaborijo, pa privežejo svoje mrhe za duri; ko pa ugleda sestradani osel bujno deteljo, se mu koj sline poredi, pa hajdi na njo. Saj ni prav težko priti do nje. Za Ozeljance pa je vse dobro.

V času, ko se je naša cerkev popravljala, kake zapreke so se nam stavile! —

Stroške za cerkev so večinoma plačali le tisti, kateri so prejeli kaj od občine. Pa kako se je terjalo in pobiralo denar, naj povedo oni, ki so prišli v nemilost pri naši slavni gospodi. Neko posebno moč je takrat imelo naše podzupanstvo tako, da, ako ni mogel kak vaščan na prvi ukaz plačati zneska, so mu brez odloga kaj zarubili. — To bi ljudstvo pozabilo, ali re more, ker se jih nahaja še nekaj, da v času osmih let niso niti novca se plačali za cerkev, in vendar so prejeli delež, morda bolj od drugih. Pa tudi cerkveni oskrbniki bi morali gledati, kako se godi okoli cerkve, da ne bi se morda kedaj zopet kdo prepiral in tožaril zaradi pravice do cerkvenega prostora. Plačila tukaj tako pobirajo, da Bog nas varuj še na dalje takih voditeljev! Mesto vsako leto, se pobira vsake tri, štiri leta.

O dragi moj Ozeljan, zakaj se nahajaš v tako lepem kraju, pa si še tako zaspan. Ker je že drugod vse probujeno, vzbudi se tudi ti! Ozeljanec.

Od Sv. Tomaža pod kršnim Čavnom. — Iz naše kuracije ni bilo še dopisa v kakem časniku, zatorej blagovolite sprejeti to moje poročilo.

Sv. Tomaž šteje do 500 duš in je kuracija. Naš prečastiti gospod kurat se imenuje Alfonz Polšak.

Naši ljudje, ki so visoke, čvrste rasti, kupujejo mnogo z dobro znanimi štomaškimi oslami za kosce, katere po zimi izdeljujejo, po leti pa ali pošiljajo, ali pa sami nosijo v širni svet na prodaj. Čelo na Turško jih razpečajo mnogo in ta kupčija da nekaj dobička. Pečajo se naši ljudje tudi z bohinjim lesnim blagom, kar jim da lepih dohodkov, drugi pa se bavijo z živinorejo in z vinsko teto. Pri nas vlada sloga in edinost tako, da blizu in daleč naokrog ni tako edinostne občine, kakor je naša. Ljudje so priprosti, a

sedo priznanja, človeka, ki bi rajše umrl, nego odstopil od svojega namena. Premagati ga je moglo nekako veliko čuvstvo — a nikdar ne sila.

„Jaz sem Juda, sin Itmara, umrlega lastnika hiše Hurov in kneza v Jeruzalemu.“

Medla desna roka trgovčeva, s pohabljenimi prsti, je ležala na njegovih kolenih. Pri teh besedah se je krčevito stisnila — sicer pa ni bilo opaziti na njem nikakega vtisa.

„Knezi jeruzalemski, plemenite krvi, so vsikdar dragi gostje v moji hiši. Torej te srčno pozdravljam. Estera, podaj stol mladenci!“

Deklica izpolni očetovo povelje, pri čemur se srečajo njune oči.

„Mir Gospodov bōdi s teboj!“ reče.

„Sedi in si počij.“

Ben-Hur ni sprejel ponudnega sedeža.

„Prosim častivrednega Simonidesa“, reče, „naj bi me ne smatral za vsiljenca. Včeraj sem se vozil na ladji in sem čul, starec, o tebi, da si poznal mojega očeta in prišel sem...“

„Poznal sem res kneza Hura“, seže mu trgovec v besedo. „Imela sva kupčijske zveze... toda, prosim te, sedi... Estera, pogosli mladega človeka z vinom... Nehe-

narodno zavedni in po 22. marcu lanskega leta so bili pripravljani priti z drugimi Vipavci vred, v Gorico pogledat!

Posebno pa skrbijo naši ljudje, da ne zaostajajo za drugi občinami s cerkvijo in sicer ne napravljajo stroškov katastralni občini, ampak žrtvujejo kar z „rabuto“ ali pa s prostovoljno odstetim denarjem.

Tako so leta 1884. sezidali cerkev prav krasno, katera se more meriti po velikosti in lepoti s cerkvami v največjih občinah naše doline. Cerkev je bila cenjena na devet tisoč, stala pa je le kakih 3 tisoč gld., ker vse drugo se je z veseljem in navdušenjem naredilo z „rabuto“.

Stolp je ostal od stare cerkve do danes kakor zvonovi, sedaj pa so sklenili in se zavezali, da prenovi zvonik in napravijo nove zvonove, in sicer brez kakih doklad na davke, kar tako iz proste roke. In ljudje so tako navdušeni, da so hitro po pogodbi pričeli podirati zvonik ter pripravljati material za novi.

Seveda vodja vsega je preč. g. kurat Polšak, kateri je tako dober in blag, da se je zavezal iz svojega žepa ukupiti 36 kvintalov težke nove zvonove, kar je naše ljudstvo prav zadovoljilo in navdušilo tako, da se je z največjim veseljem pričelo delo, katero, ako Bog da, tudi v kratkem dovršimo.

Ob enem se prenovi sedaj premalo pokopališče, kakor se tudi napravi nova kapela na njem. Za vse to je podvzetnik občina sama, katera z veseljem žrtvuje „rabuto“ in kar treba.

Delo bo del nadzoroval gospod Fran Blažko, zidarski mojster v Lokavcu.

Smelo potrdim, da ako bi ne bilo nam povsem preljubljenega kurata, gospoda A. Polšaka, nismo prišli do imenovanih prenovitev. — Ker je on sam tako prijazen in blag, je znal pripraviti in navdušiti celo občino, da je sprejela toliko breme.

Preč. g. Polšak je pa tudi naročen na celo vrsto časopisov, katere, kadar jih prečita, prepusti občinarjem, ki radi čitajo, da se izobrazujejo, kolikor toliko.

Zatorej pa v imenu vseh ključem gosp. kuratu: Bog Te ohrani še mnogo let med nami! Kom — — ski.

Domače in razne novice.

Zaprisek goriškega knezozadškofa in ljubljanskega knezozadškofa. — Včeraj je sprejel cesar v posebni avdienci našega novega knezozadškofa, dr. Jakoba Missia, in pa ljubljanskega knezozadškofa, dr. Antona Jegliča, da sta položila v Njegove roke prisego.

Smrtna kosa. — Predobro znani nemškutar Janez Sima, učitelj in urednik bivše „Schulzeitung“ zloglasnega spomina, je bil prišel v Gorico, da bi se tu zdravil. Toda umrl je že po nekaterih dneh. Pokopali so ga na goriškem „kopališču za nrtve“. — Pokojni Sima je bil renegat, ki je strupeno dopisoval tudi v graške in dunajske liste proti Slovincem. Star je bil 48 let. — Bog mu grehe odpusti!

Sv. maša zadušnica po pokojnem g. Kancelerju bo del jutri zjutraj ob 7. uri v cerkvi sv. Vida na Placuti. Blagega moža priporočamo toplenu spominu in vroči molitvi! Dal mu Bog uživati obilo plačilo za vsa dobra dela na svetu!

mija se spominja nekega potomca Hurov, ki je gospodaril nad polovico Jeruzalema. Star, zelo star je ta rod! Za časov Mojzesa in Jozveta je marsikatera njegova vejica našla ljubezen pred obličjem Gospodovim, deleč čast in vlado s temi ljubljenci Jehovimi. Saj njihov potomec ne preze vina iz jagod, ki so dozorele na južnem rebro Hebrona?*

Komaj je izrekel te besede, kar je stopila pred mladeniča Estera, držeca v roki srebrno kupico.

Podala mu jo je s pobešenimi očmi. Hoteč odriniti pijačo, dotakne se lahno njene roke.

In znovič se srečajo njune oči. Pri tem pa je zapazil, da je bila sicer majhna — segala mu je komaj do ram — toda zale rasti, lepa in sladka, a njene veliké, črne oči zrle so tako otožno, da si ga je z njimi pridobila za zmerom.

„Blaga deklica je, tega sem gotov...“ mislil si je. „Tirza, ako živi, mora je biti podobna... Revna Tirza!“

„Hvala ti“, reče glasno sprebudivši se iz zamisljenosti. „Tvoj oče... saj jej ta mož tvoj oče?“

„Jaz sem Estera, Simonidesova hči“, reče spošljivo.

„Torej, zala Estera, tvoj oče mi brez

Komisija za odmerjenje osebne dohodarine. — V Gorici so bili izvoljeni: za I. razred prava uda gg. Böckmann vitez Jurij in dr. Marani Francšek, namestnika gg. Finetti vitez Karol in Holzer Ernest; — v II. razr. prava uda Bilischni Anton in Strechel Josip, namestnika gg. Leberz Friderih in Alpi Francšek; — v III. razr. prava uda gg. Zoratti Francšek in Resen Alojzij st., namestnika gg. Chiurlo Anton in Colledani Ivan.

V III. smo se udeležili tudi Slovenci; povabljenih k volitvi je bilo le nekaj nad 100 najbolj zavednih, a koliko jih je volilo, ne vemo. Prav radi bi to vedeli!

Volilna komisija je bila — župan Venuti in eden pisarjev! Taki komisiji Slovenci pa ne moremo prav zaupati.

Kakó znajo! — Veleč. g. dr. Anton Gregorčič je porabil v svoji interpelaciji tudi dopis v trzaski „Seri“ iz Gradišča, ki je pripovedoval o razsajanju goriških novačencev itd. — Da bi Lahi vso reč malo pokrili, so najeli onega dopisnika, da je poslal „Seri“ kaj smešne popravke. Pravi namreč, da je poročal prvič sicer popolno resnico, le oni mladiči da niso bili vsi iz Gorice, a se tisti, ki so bili Goričani, da niso bili Italijani. — Da je ta popravek najel, je očividno! Jedna laž več ali manj, ako je le mogoče udariti po Slovincih, — kaj za to! „Avita cultura“ dopušča tudi taka sredstva!

Ples v Gradišču in Slovinci. — Velikonočni ponedeljek so imeli v Gradišču ob Soči neizogibni ples. — Tudi lepo število slovenskih fantov v Sovodnjah, Rubijah in v bližini, baje celo do Vrtobje, je čutilo v petah neko nevzdržljivo plesoželjnost, da so jo mahinili v Gradišče plesat. Furlani so jih radi sprejeli, ker je znano, da slovenski fantje prineso denar pa veliko žejo. V dveh gostilnah („Al Pellegrino“ in „Alla Speranza“) so jim lepó postregli; fantje so bili veseli in so prepevali, seveda slovenski, ne da se je kdo domačinov nad tem spodikal. Goriški lahončki pa so jih pisano gledali, ali bali so se krepkih slovenskih pestij. — Da bi si pa ne v spasil svojo črno dušo, so se spravili nad nje v „Corriero“ od sobote, kjer kličejo ogenj in žveplo, orožnike in redarje na slovenske fante! — Naš svet: Fantje, ostajajte raje doma, pustite, naj Lahi sanji plešaje.

Južna železnica uvede s 1. majem več važnih sprememb in nekaj novih vlakov med Korminom in Trstom. O svojem času prinesemo popolen in točen urnik. — Ob 5.35 pop. bo vozil nov brzovlak iz Trsta čez Bivij v Videm. Večerni brzovlak z Nabrežine do Kormina bo vozil tudi v poletnih mesecih. — Iz Kormina v Trst bo vozil še jeden vlak ob 8.80 zj., iz Gorice točno ob 9 uri in bo prihajal v Trst ob 11.10. — S temi spremembami bo jako ustrezno vsakdanjim potrebam.

Slovenska drogerija v Gorici. — Na naše vspodbudilo se je oglašil neki Slovenec (glej oglas zadaj), ki je pripravljen založiti potrebno glavnico za mirodilnico (drogerijo), ako dobi izučnega in izprašanega družabnika, ki bi imel tudi nekaj denarja. — Ker bi bila ta kupčija ena najboljših v Gorici, pričakujemo, da se oglašil sposoben družabnik. — Ako ga ni v deželi, ga bo treba iskati v Ljubljani! — Rojaki! V Gorici je za vas obilo dobrega kruha, le poiskati si ga morate! Domov v hišo vam ga ne bo nikdo nosil! — S tako mirodilnico bi naredili v Gorici zopet vesel napredek!

Italijanska omika. — „Sentinella“ je pisala v soboto 9. t. m.: Včeraj izišla številka „Soče“ prinaša prilogo, obsegajočo interpelacijo g. dr. Gregorčiča do ministra za notranje zadeve in do pravosodnega ministra. Priloga je pisana v nemškem jeziku, kajti čredniki te „grande nation-a“ vedó predobro, da bi je nihče ne razumel, če jo priobčijo v

dvomno odpusti, da nočem namočiti svojih ust s sladko pijačo, dokler ne čuje tega, kar mu imam povedati. Nadejam pa se vendar, da najdem ljubezen v tvojih očeh. Ostani tu na moji strani.“

Na to se obrne k trgovcu:

„Simonides“, reče resno, „moj oče je imel zvestoga služabnika tvojega imena; reki so mi, da ta služabnik si uprav ti.“

Zlomljeno telo pohabljenčeve se močno strese pri teh besedah; roke se mu še močnejše stisnejo.

„Ester! Estera!“ zakliče grozno, „tu je tvoj prostor, ne pa tam. Otrok moj in moja žena, stopi semkaj k meni!“

„Klicla pogleda gosta, pa zopet očeta; omahovala je, toda ne dalje nego za trenutek. Na to je ubogljivo postavila kupico na mizo ter stopila na svoje prejšnje mesto pri očetovem naslonjaču; njena roka je počivala na njegovi rami.

Simonides vzame to ročico v svojo dlan in, premagavši svoje ganulje, reče kakor prepričan, resno in mirno tako-le:

„V obtevanju z ljudmi sem se postaral in sicer postaral prezgodaj. On, ki ti je toliko o meni povedal, ako me pozna osobno, ti je moral gotovo tudi povedati, da sem močno nezaupljiv in da ne verjamem vsa-

slovanščini, ko se tako vendar še najde kdo, ki jo razume in drugim prevede v italijansko. — Ako bi to hoteli, bi jo napisali raje v italijansko, katero poznamo prav tako dobro, kakor pisati „Sentinella“. Ured.)

Interpelacija je eden izmed navadnih izbruhov proti naši narodnosti, proti našim ustanovam, proti našim političnim možem; ona je ena izmed navadnih podlih ovadbe na podlagi najstranotilskih obrekovanj, naperjena edino v to, da zadusi interpelacijo našega častivrednega (— Mi nimamo nič proti častivrednosti. Ur.) poslanca Lenassija in interpelacija ima nesramno predznost, da se naslovlja „v varstvo slovenskega ljudstva“.

Nam ni nikakor maro navesti kup grdih lažij, ki jih obsega oni odlomek gujile proze; bolje je pustiti, da v onem blatu segnjijevo interpelant in uredniki smradijive cape. (Kako ljubeznjivo! Ur.) Samo ena stvar je, katero moramo omeniti, to so podle žalitve, zabrusene v našega župana. Nam ne gre v glavo, kako more duhovnik, poslanec, nesramno razzalliti največjega spoštovanega vredno osebo, kakor naš prvi mešan; ne razumemo, kako more biti človek takó podel, ker ga zakriva parlamentarna svoboščina, da v taki obliki razgraja proti postenjakni, katerega vsi poznajo kot takega. (Za nas je dr. V. prav neznačajna oseba, katero je le slučaj vrgel na površje! Ur.)

Mi ne najdemo besed, s katerimi bi ozigosali dejstvo in polni večnega sovrašstva (O jej! Ur.) odbijamo v interpelacijo to gro njegove ognjusne žalitve vredne njega in... (Sledi žalitev slov. naroda.)

Takó pišejo lahončki o prvem Slovincu v deželi, in to oni isti Lah! ki se zgražajo nad — resnico o dr. Venutiju v Gregorčičevi interpelaciji!

Laška „cooperativa di credito“ obstoji šele 7 let, a izkazuje že 26.133 gld. 29 kr. dobička. V tem času je kupila že lepo hišo na Travniku. — Koliko je tu slovenskega denarja!! — Iz tega zglada bodi vsakomur jasno, kakó potrebna je bila „Trgovsko-obrtna zadruga“. Kakor je ta začela delovati, smemo pričakovati, da v sedmih letih prekosi delovanje laškega društva. — Rojaki, pristopajte, podpirajte, priporočajte!

„Avita cultura“. — Kdor jo hoče videti, je še vedno na ogled na hiši, kjer je „Trgovsko-obrtna zadruga“ in na raznih slov. napisih! — Gospodarji: ne očistite hiš in napisov, naj vidi vsak tuje te očitne znake „avite culture“, da bo vedel, med kakošno barabstvo je prišel.

Kava družbe sv. C. in M. — Glavno zalogo te kave, katero smo naznanili zadnjič natančneje, sta prevzela na naše posredovanje trgovca Kopač in Kulin v Gorici. Mali trgovci jo bodo dobivali pri tej tržnici! — Pričakujemo, da bo ta kava dobra; potem bomo lahko zahtevali, da jo bo vsakdo kupoval!

Potres. — Dne 13. t. m. so čutili potres tudi v Čezsoči pri Boven ob 8. uri in 10 minut zvečer. Bila sta dva sunka, trajajoča vsak po 1 sekundo. Slisalo se je močno podzemeljsko grmenje. Siner potresu je sla od severa proti jugu.

Sporočilo se je nam, da so ga čutili tudi v Solkanu ob istem času.

Italijani in Slovenci. — „Dentsche Zeitung“ je priobčila v svoji številki z dne 6. t. m. pod tem zaglavjem članek o primorskih Slovincih in Lutih, v katerem se blatijo Slovenci in v nebo povzdigujejo Italijani. Mi bi onega članka sploh ne omenjali, če bi ga ne bila s takim veseljem priobčila „Corriere“ in „Sentinella“. Tice se pa v prvi vrsti istre. To je veselje v italijanskem raju. Ali dopisu se jasno vidi, da je njegov oče primorski Italijan, ki se je

komur, ki pride k meni. Na svetu nimam mnogo oseb, ki so mi drage. Jedna njih je... (pri teh besedah pritisne roko, počivajočo na rami, nežno k ustom)... jedna izmed njih je ta, ki mi je bila doslej udana z zatajevanjem same sebe ter je takšna oslada v mojem revrem življenju, da, ko bi nje ne imel, pa bi se vlegel v grob...“

Estera se skloni nadenj ter ga poljubi v čelo. Simonides nadaljuje:

„Druga moja ljubezen je spomin. O njej ti morem povedati samo toliko, da se kol blagoslov božji razteza čez vso rodbino; ko bi, oh! ko bi mogel samo vedeti, kje so oni in kaj se godi z njimi!...“

„Moja mati! sestra!“ zakliče Ben-Hur, „povej, zaklinjam te, saj govoriš o njih?“

Estera pogleda mladeniča z očmi, polnimi sočutja, toda Simonides je bil neobčutljiv.

„Poslušaj me do konca“, reče hladno.

„Predno se odločim, dati ti odgovor, prav v imenu te ljubezni te vprašam: Kakšne dokaze imaš za spriganje svojih besed? S čem moreš potrditi, da si res potomec knežje hiše Hurov? Ali imaš kake pričé ali pisane listine?“

(Dalje pride.)

spravil naš Slovence, ter poslal svoj članek, v katerem kar mrgoli raznih zavijanj in lažij, v „Deutsche Zeitung“. Ta seveda ga je rada priobčila, saj sovražni Slovence prav tako kakor primorski Italijani. Ker neče nikdo drugi hvaliti teh naših Lahov, so se pa z a č e l i s a m i. Lepi junaki! Rečemo samo, kje bi bili Italijani v Primorju, da nimajo Slovencev in Hrvatov, katere davijo s pomočjo „od zgoraj“? Kje bi bili, da se ni prelevilo toliko Hrvatov in Slovencev v Italijane. Le poglejte svoja imena na „it“, in druge slovanske končnice, pa presodite, kolike Italijahov „puro sangue“ prebiva v Primorju. Hvaležni bodite raje Slovcem, da Vas reče; namesto da jih grdite po časnikih, same sebe pa zajedno povzdiguje. — Podrobnost iz onega članka se nam ne zdi vredno omenjati; opozarjamo le, da se Italijani tam branijo irredente. To jih peče, ker jim je znano, da vé cela Avstrija, kakó bujno cvete v Primorju „irredenta“, kako malo avstrijskega domoljubja imajo ti ljudje ter kako vedno škilijo čez mejo.

Sicer pa ob kratkem: stare budalosti, katere smo že lokrat čuli, so spravili zopet na svetlo, ali današnji dan se Slovenci malo zmenimo za to, kaj o nas piše kak italijanski smrkovec. Sapienti sat!

Slovenski pršuti. — „Corriere“ je prinesel vest, da je tržni nadzornik zaplenil 30 pršutov, katere so prinesli Slovenci z Goriškega sem na prodaj. To pa ni res, vsaj oblasti, katere bi neobhodno morale biti navzoče pri ucevanju takih rečij, o tem nič ne vedo. Torej je ono poročilo — laž, katero so zapisali radi tega, da škodujejo slovenskemu kmetu, češ, nikar ne kupuj pri njem, ker nisi varen; in prodaja gnjilo meso.

Ker je nam poštenost goriških slovenskih kmetov predobro znana, moramo kar najodločneje protestovati proti razširjenju takih nesramnih lažij in zató kličemo pristojne faktorje na pomoč, da ne trpé naši kmetje skode.

Ako so bili res komu pršuti odvzeti, naj nam to naznani, ker reč je važnejša nego se to zdi navadnemu čitatelju.

V katerih gostilnah, kamor zahajajo Slovenci, še nimajo sodevke iz nove tovarne g. Jos. Hrovatina? Radi bi to vedeli, da jih naznanimo občinstvu! — Prosimo torej, le brezobzirno na dan z njimi!

Za Bovec. — Občinski zdravnik v Bovecu dr. Baraniecki je dal inserat v tržaškem židovskem „Piccolo“, da išče namestnika za dobo treh mesecev. V oglasu stoji pač zapisano, da je to prilika tudi za take, ki so bili komaj promovirani doktorjem, ne stoji pa nič zapisanega, je-li treba, da doletni substitut pozna slovenski jezik. — Ne verjamemo, da bi bili Bovečani zadovoljni z vsakim in posebno, če bi ne znal slovenski. Kaj ni na Primorskem družega časopisa za enake oglase, kakor edini židovski „Piccolo“, katerega čitajo samo taki ljudje, ki niso za naše slovanske kraje.

Tako piše „Edinost“. Dostavljamo, da je dr. Baraniecki častni občan bovški. — Lep napredek za Bovec!

Hiša v Gorici — jako pripravna za kupčijo, posebno s kolonijeli — je na prodaj. Cena 15.000 gld. Več pové naše upravnistvo. (113)

V vinorodnem vipavskem kraju je na prodaj veliki, a lepo in prijetno posestvo s čedno in prostorno hišo, s hlevom, in kletom. — Več pové upravnistvo. (114)

Pri alkali rodbini ne bi smeli pogrešati najboljših dveh ljudskih in domačih sredstev, namreč: Dr. Rosa balzam za zelodec in praško domače mazilo. Ista se dobata tudi v goriških lekarnah.

Društvene vesti.

„Šolski dom“. — Preteklo nedeljo se je ustanovil v prostorih goriške Čitalnice ženski oddelk tega društva. Oglasilo se je že prvi dan do 50 družtvenic, ki so vplačale nad 50 gld. udnine. V kratkem bo, kakor slišimo, speč seja ženskega oddelka, in sicer popoldne, v kateri se bo opisovanje nadaljevalo in se popolni, kar treba. Odbor ženskega oddelka šteje načelnico in osem odbornic.

Kolesarsko društvo „Gorica“ vabi na dan 25. t. m. ob 8. uri zvečer v društveno sobo k izvanrednemu občnemu zboru s sledečim dnevnim redom: 1. Določilo letnih donoskov pravih udov; 2. potrdilo in razglasiitev odborove določbe glede društvene oprave in znamenja; 3. potrditev, oziroma prememba voznega reda; 4. prememba pravil; 5. volitev predsednika; 6. izbira društvenega shajališča; 7. slučajni predlogi, ki so bili pisмено naznanjeni najmanj 3 dni pred občnim zborom.

C. kr. kmetijska družba. — Vedno so nam nasprotniki očitali, da ta družba šteje malo slovenskih članov, da zategadel tudi ne moremo zahtevati od nje ničesa, da moramo biti zadovoljni in veseli, ker nam daje toliko itd. itd. — Zadnji čas pa so začeli tudi Slovenci uvidevati važnost te družbe in oglašati svoj pristop. Pristopilo jih je razmeroma šele malo, a že se je oglašil „Corriere“, ki pridružuje Lahe, naj pristopajo tudi oni v večjem številu, sicer da dobé družbo Slovinci v roke. — Mi pa pravimo: Naj le pristopajo tudi Lah! v velikem številu, da ho imela družba več denarnih sredstev na razpolago.

Društvo „Šolski dom“. (XV. izkaz od 30. marca do 17. aprila.) — Kot pokroviteljica oglašila se je družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani z doneskom 1000 gld. — Kot ustanovniki z doneskom 100 gld. so se oglašili gg.: Klanjšček Fran, kaplan v Kamnjah; slavno županstvo v Solkanu; slavno županstvo v Kanalju; Prvanje Martin, župnik v Idriji pri Bači; Doljak Ivan, mizarški mojster in strgarski obrtnik v Solkanu; Reja Ivan, gostilničar pri „Golobu“ v Gorici; slavna banka „Slavija“ v Pragi; „slovensko bralno in podporno društvo“ v Gorici; Sedej Janez, vikar v Borjani.

Vplačali so:	gld.
Razpet Fran, vikar v Orehku	5
Klanjšček Fran, kaplan v Kamnjah, na račun ustanovnine 1. obrok	10
Golja Fran, c. kr. poštar na Grahovem	1
Lazar Ant., župnik v Nemslem-Rutu, letnino za l. 1898.	5
Hmelak Fran, veletržec v Lokavcu, na račun ustanovn. 7. obrok	10
Pavletič Gotard, župnik v Mirnu, letnino za l. 1897 in 98.	10
Slavna Čitalnica v Sezani	5
Stepančič Fran, kurat na Otlici, letnino za l. 1898.	5
Društveni tajnik	5
Namesito venca rajnemu Kancelerju: Rodbina Santelnova 3 gld.; Ferija Franjo 1 gld.; profesor Znidarčič 50 kr.; učitelj Sivec Fran 50 kr.	5
Abram Filip, kaplan v Črničah, nabral v veseli družbi v Kamnjah	7-20
Kosec Josip, kurat v Novakah, letnino za l. 1898.	5
Znidar Andrej gradenski nabral v župniji slovenski pred pragom „Lege“	5
Kočančič Miklavž, župnik v Ročah	5
Prvanje Martin, župnik v Idriji pri Bači na račun ustanovnine 1. obrok	25
Dugulin Ivan, župnik v Ajdovščini, letnino za l. 1898.	10
Slavna banka „Slavija“ ustanovnine	100
Po upravitvu „Soča“ št. 25. z dne 29. marca	16
„Soča“ št. 26. z dne 1. aprila (darila): Zamorec so požrli	47-35
„Soča“ št. 28. z dne 8. aprila	27
Rutar Simon, c. kr. prof. v Ljubljani, na račun ustanovnine 5. obrok	172-30
Hribar Ivan, župan ljubljanski	10
Zamorec v goriški Čitalnici požrl	5
Pahor Anton, vikar v Kronbergu, na račun ustanovnine se	3-43
Drašček Peter, trgovec v Gorici	40
Klobovs Ivan, vojski kurat v Inomostu I. P. v Inomostu	2
Sedej Janez, vikar v Borjani, na račun ustanovnine	10
Poljšak Josip, župnik v Prvačini, na račun ustanovnine se	20
„Soča“ št. 30. z dne 15. t. m.	245-93
V Rejevi gostilni pri „Golobu“ zamorec požrl	3-50
Hvalica Anton, dekan v St. Petru, letnino za l. 1898.	5
Jug Anton, vikar v Sovodnjah	6
Skupaj	846-71

Vsled prejšnjih izkazov 8117-16

V gotovini došlo do 17. aprila 8963-81

Rojaki! „Šolski dom“ se že zida in delo napreduje, da je veselje; a odbor je prevzel velike dolžnosti in mnogo skrbij s tem, da je pričel zidati, ne da bi imel zadostno denara v rokah. Res, da ni para požrtvovalnosti našega ljudstva za to podjetje, res je tudi neomejeno zatiranje do odbora, kar se je posebno pokazalo v tem, da je več imovitih rodoljubov takoj se ponudilo za poroke, dokler se poslopje ne pokrije, kajli prej ne dobi odbor posojila nanje. Pri vsem tem pa bi bilo odvzeto dosti skrbij, dela in stroškov odboru, ako bi imel sam denar na razpolago. Zato prosimo one gospode, ki so že pristopili društvu, a niso še vplačali, naj se odvežejo — če li mogoče — takoj te dolžnosti. Sedaj lahko reče odbor: „Bis dat, qui cito dat“.

Srčna hvala vsem darovalcem in vsem, ki se na katerikoli način trudijo za naše sveto podjetje! Bog plači!

Odbor „Šolskega doma“ v Gorici.

Razgled po svetu.

Groš Pininski, novi namestnik v Galiciji, je v zasebnem pogovoru rekel, da bo kot namestnik gledal posebno na to, da se razmerje med Poljaki in Rusini ublaži, kolikor mogoče. Prav bi bilo, da se odstranijo zapreke, katere tlatijo Slovane med seboj po celi Avstriji. Poljaki in Rusini so si v laseh, Hrvatje in Srbi se ne morejo videti. Proč s sovraštvom med brati! Potem se pokažejo kmalu dobri posledki sloge vsestransko.

Grof Khuen-Hedervary, ban hrvaški, — slepar. — Pred nekaterimi dnevi se je izvršila pred proročo obravnava proti g. Juliju Ertlu, katerega sta grof Khuen in ravnatelj njegovega posestva, Iv. Möller, tožila opravljajna in žaljenja časti. Ertl je vzel namreč v zakup grofovo posestvo z znatno zakupnino, katere pa ni mogel plačati, ker se mu je pri sklepanju pogodbe o svojstvih, oziroma o nedostatkih posestva nalašč napačno poročalo. To separenje pa je Ertl razkril v brošurah in javnih člankih, v katerih je dokazal, da je s Khuenovim posestvom vsled rednih povodnj, radi močvirja

in vlage izgubil ves svoj imetek, t. j. do 50.000 gld., kateri so prešli v zep bana. Ertl je v jedni brošuri tudi zapisal: „Ivana Möllera zajedno sa grofom držim i proglašujem prostim varalicama“. Vsled tožbe je prišel Ertl pred proročo, kjer je sijajno dokazal, da sta ga ban in njegov oskrbnik vedoma in hotoma osleparila ter si krivično prisvojila zakupnino, hkratu pa gmotno upropastila najemnika. Vladni listi so molčali o razsodbi, ki je proglašila Ertla svobodnim ter s tem potrdila javno Erlovo izjavo. Potem pa so skušali vso stvar pomanjšati z lažjo, da je dal Ertl ovodnik banu zadostenje. Toda odvetnik Polony Geza je tudi to triletev nemudoma ovrgel.

„Narodna Misao“ v Zagrebu pa je priobčila odprto pismo deželnega poslanca, dr. Polonjaka, v katerem ga pozivlje, naj zapusti banovski prestol on, katerega porota ne more očistiti nava dneva sleparstva. Kaj se na Hrvaškem vse godi!

Mejnarodna razstava poštnih razglednic bo v muzeju v Lipskem od dne 1. do 31. maja t. l. Ta razstava bo gotovo marsikogar zanimala.

Makedonija. — Od berlinskega kongresa, t. j. že 20 let čakajo Makedonci na izvršitev reform, katero jim je Turčija obljubila in katere so jim velevlasti zajamčile, a dosedaj o reformah ni ne duha ne sluha. Od tod je umevno, da je tam toliko nemira.

Amerika in Španija. — Še vedno ni končno dognana, ali pride do vojne med zjedinenimi ameriškimi državami in Španijo, ali ne. Razmerje pa je na obeh straneh skrajno napeto in kakor se vidi, niso razna posredovanja imela nikakega uspeha. Zjedinjene ameriškanske države so priznale Kubo za republiko, kakor trde zadnja poročila.

Razgled po slovanskem svetu.

Demonstracije v Trstu. — Nečuvene reči so se dogajale zadnje dni v Trstu. Pater Pavissich je imel več večerov italijanske konference pri sv. Antonu novem, katere so v prvi vrsti med socialisti, ker so bile proti njim naperjene, vzbudile razburjenost. Pred cerkvijo sv. Antona novega je stalo večer za večerom nebrojno množice, katere je zalila palra Pavissicha, skofa in slovenske prebivalce v Trstu, a povzdigovala mestno staršinstvo in socialno demokracijo. V prvi vrsti so se udeleževali demonstracij večinoma nedorasli dečaki in pa oni življi, ki so pripravljani za denar storiti vse. Demonstrirali so po ulicah, pred magistratom in hoteli so tudi pred škofjsko palačo, ali v ulici S. Michele so jih ustavili redarji, ki so prav energično postopali ter vrgli drhtal nazaj. Ranjenih je bilo več; ker je la sodrga imela saboj kamenje, katero je kaj pridno metala na redarje.

Kadi tega si je štel tržaški magistrat v dolžnost skicati na dan 16. t. m. izredno sejo. V tej se je govorilo o izgrelih ter protestovalo proti škofu, ki dopušča palra Pavissichu še nadalje imeti konference. Pri seji je bil tudi zastopnik vlade, kateri je naznanil, da je sporečil škof Šterk malo poprej namestništvu, da so konference ustavljene za vedno in svetovalec Cambon je povedal, da so bili zjutraj tržaški poslanci pri namestniku, ki jim je obljubil, da se odpravijo tudi slovenske propovedi pri sv. Jakobu. Ako se to zgodi, da se odpravijo tudi slovenske propovedi, potem bodo tržaške cerkve prazne in židje si bodo lahko vzgajali tako prebivalstvo, kakoršno hočejo imeti, da gospodarijo nad njim. Krščanska čutila hočejo zatreti vsem tržaškim prebivalcem, da bi židovstvo tem lepše cvetelo. „Piccolo“ je vpil na ves glas, da so slovenske propovedi v Trstu izzivanja in o tej priliki demonstracij so se mestni očetje kaj hitro pobrignili uplivali na škofa tako, da končno odpravi tudi slovenske propovedi pri sv. Jakobu. Terorizem zmaga je nad cerkvijo v Trstu polagoma a gotovo; zato pa je nam kar neumevna popustljivost od strani tržaškega škofa.

Banka „Slavija“. — V današnjem izkazu o darovih za „Šolski dom“ čitamo tudi, da je slavna banka „Slavija“ pristopila „Šolskemu domu“ kot ustanovnica z zneskom 100 gld. — Že leta in leta opazujemo, da se ravnateljstvo té edine slovanske zavarovalnice pod vplivom ravnatelja za generalni zastop ljubljanski, g. Ivana Hribarja, ozira tudi na splošne slovanske potrebe ter daruje večkrat svote v narodne namene, — če tudi ne moremo prikriti mnenja, da bi lahko mnogo več storila z ozirom na vsestransko podporo v Slovincih! Reči moramo, da je nas ta dar prav razveselil, posebno še radi tega, ker je nam došel izven Goriške, dočim smo prejšnje darove dobili skoro izključno le iz domače dežele ali pa od vrlih naših rojakov, živečih drugodi. Banka „Slavija“ je pri nas kaj lepo razširjena, a radi tega novega dokaza o zanimanju za zatirane goriške Slovence, jo priporočamo kar najtopleje vsem svojim rojakom po Goriškem. Svoji k svojim! Banka „Slavija“ pa naj tudi zanaprej podpira naše zavode!

„Šolski“ muzej. — V proslavo in spomin na 50-letno vladanje Nj. Veličanstva cesarja Franciška Jožefa I. je ustanovila „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ v Ljubljani „šolski muzej“ ki se bo slovesno otvoril letos prve dni avgusta povodom X. glavne skupščine „Zaveze slovenskih učitelj-

skih društev“. — V „muzej“ se bodo sprejemali ti-le predmetje: I. Pedagogisko-literarni proizvodi in sicer: 1. Dela in razprave o pedagogiki. 2. Dela in razprave o didaktiki. 3. Učne in pomožne knjige. 4. Mladinski spisi. 5. Perijodični spisi. 6. Godba in petje. 7. Uradni spisi. II. Leposlovni proizvodi, ki so jih spisali slovenski učitelji. III. Metodisko-tehnični proizvodi (učila) in sicer: 1. Učila za otroške vrčce. 2. Učila za I. razred. 3. Učila za srednjo stopnjo. 4. Učila za višjo stopnjo (meščanske sole. 5. Učila za nadaljevalne tečaje, za obrtne šole, obrtne nadaljevalnice in obrtne strokovne sole. 6. Učila za učiteljsca. IV. Šolsko orodje (šolska priprava.) V. Šolske potrebščine. — Vpslane stvari bo presojala razpravna sodnja — „Jury“ — ter jih priporočala za rabo v ljudskih, meščanskih in srednjih solah. Vsakemu predmetu boji pridejan naslov razstavljalca (izumitelja). Učila naj se vpsljejo taka, kakoršna so v prometu pri trgovcih; če pa niso v prometu, naj se pa pošljejo modeli, risbe ali načrti (če le možno barvani.) Želeti je, da se prilože učila tudi popisi o uporabi, tvrdka, kjer se učilo izdeluje ali prodaja, cena, recenzije in priporočila. Vse predmete, ki ostanejo last muzeja, je vpslati najkasneje do dne 1. julija t. l. gospodu Jakobu Dimnik-u, mestnemu učitelju v Ljubljani.

Spodnještajerski jubilejski zaklad. — Kakor smo si ustanovili v Gorici društvo „Šolski dom“ z namenom, da spravimo pod varno streho učete se mladino, ter smo isti že začeli zidati v proslavo cesarjevega jubileja, tako so si štajerski Slovenci omislili „Spodnještajerski jubilejski zaklad“, kateri ima namen podpirati revne slovanske dijake. Lepa misel! Nabralo se je že do 10.000 kron.

Podpornemu društvu za slovanske visokošolce na Dunaju so darovali med drugimi tudi gg. dr. Tomaž Cerin, profesor bogoslovja v Gorici 3 gld., Jos. Primšar župnik v Podmclcu 3 gld., Oskar grof Christalnjgg v St. Petru pri Gorici 1 gld. in Karol Čigon, vikar na Vojsčici 1 gld. 20 kr. V 6 meseceh je društveni odbor mej 51 revnih in marljivih visokošolcev razdelil gld. 817-25. Zato, kdor le more naj daruje za mlade bedne rojake na dunajskih visokih solah. Darove sprejema veleč. g. Francšek Jančar, monsignor, papeški častni kanonik, župnik nemskega vit. reda, na Dunaju l. Singerstrasse 7.

Književnost.

„Rusko-slovenski slovar“. — „Dmovina“ piše: „Ravnokar je izšlo to nestrpno pričakovano delo. Slovar obsega 380 strani, slovnica 88 strani. Knjiga je lično vezana, lisek jako lep in razločen, a cena ji je le 1 gld. 50 kr., trdo vezani 1 gld. 80 kr.; po pošti 10 kr. več. Upati je, da si to knjigo omisli vsak slovenski izobraženeec, da se tem brže seznanimo temeljito z jezikom, kateri govori nad 100 milijonov nam bratskega naroda, koji že sedaj nadkrijuje v marsičem takozvane kulturne narode v Evropi, — a bodočnost je njegova! Baš iz tega vzroka — da si zamore knjigo vsak razumnik omisliti — je tudi cena res izvanredno nizka. Da je knjiga v tehničnem in praktičnem oziru vsestransko dovršena, za to nam jamči ime sestavitelja, našega rojaka, ki živi v Rusiji. Pokazimo, da nam je resno za slovansko vzajemnost ter poprimimo se z vneom in ljubeznjivo uka ruščine“. Knjigo je dobili v vseh slovenskih knjigotržnicah.

Dunajska borza

18. aprila 1898.

Skupni državni dolg v notah	111 gld. 85 kr.
Skupni državni dolg v srebru	110
Avstrijska zlata renta	120 70
Avstrijska kronska renta 4%	101 50
Ogerska zlata renta 4%	120 65
Ogerska kronska renta 4%	99 35
Avstro-ogerske bančne delnice	918
Kreditne delnice	352 90
London vista	120 90
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 90
20 mark	11 76
30 frankov	9 55 1/2
Italijanske lire	44 60
C. kr. cekini	5 66

Javna zahvala.

Podpisani se zahvaljuje gosp. Mihaelu Valentinčiču, pozlatarju v Gorici v ulici Morelli št. 9. za točno in krasno izvedeni lestevec, kateri je izvršten za zdravniško cerkev v njegovi delavnici na popolno zadovoljnost tamošnjih vernikov. Bodi torej toplo priporočen tudi drugim oskrbnistvom.

V Zdravščini, 18. aprila 1898.

Urban Gruden,
oskrbnik.

Goriško pivo!

(na Goriščem II).

Podpisani pripravljamo svojim p. n. odjemalcem svojo posebno dobro uležano izvozno, mareno in uležano pivo najboljše kakovosti, dobiva se v sodkih po 1/2, 1/4, 1/8 in 1/16 H. kakor tudi v posebnih stečičnicah. Zajedno naznanjam, da sem v minoletem letu svojo pivovarstvo znatno zboljšal in da sem rebil za varjenje dobrega piva le najboljše blago: žateški melj in hanaški ječmen.

Proseč p. n. odjemalce, da se z zaupanjem obracajo name in si ohilno naročijo zagotovljani, najtočnejšo postrežbo. Z najodličnejšim spoštovanjem

Gustav Scholz,
pivovarski mojster.

Fr. Wanek,
pivovar.

Josip Skert
pekovski mojster
Za vojašnico št. 5 (via Caserma)
v Gorici
priporoča p. n. občinstvu svojo pekarno, v kateri izdeluje vsakovrstno navadno in najfineje pecivo.

Trgovina z jedilnim blagom
G. F. Resberg v Gorici,
v Kapucinski ulici št. 11
ter podružnici na Kornu števil. 2
priporoča to-le blago:

Stadker — kava — riž — mast — poper — sveče — olje — škrob — ječmen — kavino primese — moko — gris — drobne in debele otrobe — turščice — zob — sol — moko za pitanje — kis — žveplo — cement — bakreni vitriji itd. 3 20 - 18

Zaloga pristnega dalmatinskega žganja na debele ter pristnega črnega in belega vina.

Krojaški mojster
FRANC ČUFER
v Gorici
v ulici sv. Antona št. 1,
izdeluje
VSAKOVRSNE OBLEKE
za mašče po meri, bedisi fine ali pripraste.
10 52-13
Priporoča se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa učencem ljudskih in srednjih šol za obila naročila.

Ed. Pavlin v Gorici
v Nunskih ulicah
št. 10
nasproti gostilni „Belega zajca“.
Usoja si priporočati preč. duhovščini in slavn. občinstvu svojo 32-17
velike zalogo nagrobnih vencev
vsake vrste, kakor tudi biserne; rož za cerkev, palm, cvetkov za nove maše in poroke, voščeni sveč, križice, čevlje, nogovice, rakev (truge) vsake velikosti, zlatih črk i. t. d.
Vse po nizkih cenah!!!

Pekovski mojster
JAKOB GERBEC
v Gorici
ulica sv. Antona števil. 6.
PRIPOROČA
raznovrstno navadno in najfineje pecivo, kolače za birmance itd.
katero razprodaja po starih cenah.
11 52-12
Zaloga vsakovrstne moke.

Nova kotlarska delavnica
v ulici Morelli št. 17. v Gorici.
Velika zaloga kotlov vseh vrst. Baker kockast in ploščah in kolli za žganje francoske sisteme.
Skropilnice proti peronospori, zagotovljene sohidnosti in točnosti. Sprejemljejo se vsakovrstna v kotlarsko stroko spadajoča dela, kakor tudi nikliranje sabelj, dvokoles itd., in sicer vse po takšnih cenah, da se ne boji tekmovalnja. Prosi se, zapomniti si ulico in številko hiše. Za obila naročila se priporoča udani
Anton Tabaj,
kotlarski mojster.
76 26-16

Zaščitna znamka: SION.
LINIMENT. CAPSICI COMPOS.
iz Richterjeve lekarne v Pragi
pripoznano kot *izprstno bol ublažujoče mazilo*; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko, s „Sidrom“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarne in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno 4 28-31 znamko.
Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v PRAGI.

Naznanilo.
Podpisani naznanjam slav. občinstvu, da se nastanim s 1. majem v Gorici. Svojo obrt se nam solidno in po primernih cenah v zadovoljstvo gosp. naročnikov izvrševati. Prosim torej g. naročnike, da blagovolijo svoje naročbe za sedaj ali podpisnemu ali pa uredništvu „Soče“ naznanjati.
Ivan Alešovec,
sobni slikar in pleskar v Opaliji.
Podpisani naznanja p. n. občinstvu v Gorici in na deželi, da je otvoril

podružno prodajalnico
z jedilnim blagom
v ulici Parcar št. 10 v Podturnu.

Priporoča je kolikor svojo glavno trgovino v Tržaški ulici št. 4 tolikor svojo podružnico, naznanja z vsem spoštovanjem udani
Ambrož Furjan,
trgovec.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
41 52-11
priporoča
pristna bela in črna vina
iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogorske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.
Gene zmerne. Postrežba poštna.

Spedijska poslovnica
Gašpar Hvalič v Gorici
30 51-11 v ulici Morelli 12
se toplo priporoča Slovincem v Gorici in z dežele.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena trdka
E. Riessner, v Nunski ulici 3,
(nasproti nunski cerkvi)
priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih svetil za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd., vse po zmerani ceni. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo (S. el.) tiskarno črk na perilo. (P. el.)

Za novo mirodilnico (drogherijo) v Gorici
se išče kot društvenik
izučeni mirodilničar (drogijer),
kateri ima tudi nekoliko glavnice. — Oglasila, spričevala itd., naj se dopošljejo upravništvu „Soče“ v Gorici.

Dr. Rosa balzam | **Pražko hišno mazilo**
za želedec 290, 26 8
Iz lekarne B. FRAGNER-ja v PRAGI
je splošno, že 30 let znano domače zdravilo, katero pospešuje lek, olajšuje prebavo in lahko od- vaja. Pri rednem vporabljanju ojačuje prebavne organe in jih drži v pravem toku.
Velika steklen. 1 gld., mala 50 kr. S pošto 20 kr. več.
je staro, najprej v Pragi uporabljeno hišno zdravilo, katero vzdržuje čiste rane in jih tudi obvaruje nečistobe ter ublažuje deluje na vročino in bolečine.
V obrokih po 35 in 25 kr. S pošto 6 kr. več.
Pozor! Vsi deli zaboja so zaznamovani s zraven natisnjeno in zakonito priznano zaščitno znamko.
Glavna zaloga: Lekarna B. FRAGNER-ja „pri črnem orlu“ v Pragi, Mala strana, na voglu Spornrove ulice, potem v Gorici v lekarnah Cristofoletti, Gliubich, Pontoni in pl. Gironeoli.
Dnevno razpošiljanje po pošti. — Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogorske.

Ivan Schindler
Dunaj, III. Erdbergerstr. št. 12.
razpošilja gratis in franko kataloge v slovensko-hrvatskem jeziku z več kakor 300 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo, vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene.
Gene nižje kakor drugod.
Za realno postrežbo se garantira.
Solidne zastopnike se išče.
IVAN SCHINDLER
c. kr. privileg. lastnik.
Dunaj, III. Erdbergerstr. št. 12

Poročilo „Hranilnice in posojilnice“ v Ajdovščini za 1897. leto.

Pristopilo je leta 1897. novih zadrušnikov 42, izstopil pa 1.				
Konecem leta 1897. je bilo 167 zadrušnikov, kateri so imeli v deležih	gld.	3,260	—	
Hranilnih vlog vložilo se je v letu 1897.	„	11,471	53 1/2	
vzdignilo pa	„	2,698	05	
torej več vložilo	gld.	8,773	48 1/2	
Stanje hranilnih vlog koncecem leta 1896. je bilo	„	14,185	63	
Kapitalizovane obresti od hranilnih vlog leta 1897. znašajo	„	639	95 1/2	
torej skupno stanje hranilnih vlog koncecem leta 1897.	gld.	23,599	07	
Posojil se je leta 1897. izplačalo	„	16,640	—	
vrnilo pa	„	6,915	—	
torej več posodilo	gld.	9,725	—	
Stanje posojil koncecem leta 1896. je bilo	„	16,880	—	
skupno stanje koncecem leta 1897. je torej	gld.	26,605	—	
Rezervni sklad je znašal koncecem leta 1896.	„	504	96	
k temu se je od čistega dobička za leto 1896. pridjalo	„	11	27	
obresti rezervnega zaklada znašajo	„	26	31	
dohodki za rezervni sklad v letu 1897.	„	165	14	
torej je skupno rezervnega zaklada koncecem leta 1897.	gld.	810	68	
Čisti dobiček leta 1897. znaša	„	386	56	

Hranilne vloge se sprejemajo od vsacega, če tudi ni ud zadruga, in se obrestujejo od 1. julija 1897. naprej po 4 1/2 %.
Rentni davek od hranilnih vlog plača zadruga iz lastnih dohodkov.
Posojila se dajejo na osebni kredit ali zastave proti 6 % obrestim samo zadrušnikom.
Uradni dnevi: Vsak ponedeljek, sredo in nedeljo od 9. do 11. ure popoldne.
Načelnikstvo.

B I L A N C A.

Tek. št.	Aktiva	ZNESEK		Tek. št.	Pasiva	ZNESEK	
		gld.	kr.			gld.	kr.
1	Tirjatve na posojilih	26,605	—	1	Zadružni deleži	3,260	—
2	Vrednostni papirji	798	69	2	Hranilne vloge	22,959	11 1/2
3	Inventar po 10 % odbitku	102	76	3	Kapitalizovane obresti	639	95 1/2
4	Zaostale obresti od posojil	5	29	4	Za leto 1898. predplačene obresti	369	36
5	Gotovina dne 31. decembra 1897.	314	33	5	Nevzdignjena dividenda za l. 1896.	45	60
				6	Rezerva za leto 1897.	165	14
				7	Prehodni znesek	—	34
				8	Čisti dobiček	386	56
	Skupaj	27,826	07		Skupaj	27,826	07

Angelo Casagrande, načelnik.
Avgust Schlegl, knjigovodja.
Pregledano in v redu dobljeno!
Ajdovščina dne 17. marca 1898.
Jakob Bolaffio — Anton Lokar, računska pregledovalca.